

Rg vala per l'entir temp da scola

Il tribunal federal dat raschun al chantun Grischun en la dumonda da rumantsch grischun

■ (rtr) **Scolars primars che han cumenzà cun rumantsch grischun en scola ston era finir cun rg. Midar dad rg a l'idiom u viceversa è be pussaivel en l'emprima classa primara. Quai ha il tribunal federal decis, refusond in recurs da geniturs da la Surselva e da l'Engiadina e la Val Müstair.** Il tribunal federal sustegna l'argumentaziun dal cussegl grond dal chantun Grischun. En la sessiun dal december 2011 avevan deputadas e deputads discutà l'artitgel 32 da la lescha chantunala da scola ed argumentà ch'ina midada da lingua aifer il temp da scola na saja betg buna per motivs pedagogics.

Il settember 2012 han geniturs sursilvans ed engiadinais fatg recurs tar la dretgira administrativa dal Grischun e pretendì da betg metter en vigur la lescha chantunala da scola. Be paucs dis pli tard ha la regenza communitgà che la lescha duaia ir en vigur sin il 1. d'avust 2013. Il november 2013 ha la dretgira administrativa dal Grischun refusà il recurs ed è ussa vegnida confermada en sia decisiun dal tribunal federal.

Respectà libertad da linguas ed autonomia communal

Ils geniturs sursilvans ed engiadinais sa refereschon sin la libertad da la lingua che saja restrenschida sch'il chantun decidia sch'i vegnia instrui en rumantsch grischun u en l'idiom. Quai na lascha il tribunal federal betg valair. La confederaziun tractia il rumantsch sco unitad, e ni en la constituiun fe-

Scolars primars che han cumenzà cun rumantsch grischun en scola, ston era finir cun rg.

KEYSTONE

derala ni chantunala saja definì tge rumantsch che quai saja. La dumonda rg u idiom na saja betg exnum ina dumonda giuridica, mabain politica.

Sche las vischnancas na pon betg decider sezzas sch'i vegn instrui rg u idiom en scola, lura vegnia l'autonomia communal restrenschida, pretendan ils recurrents. Qua fa il tribunal federal ina differenza. Las vischnancas hajan bain la cumpetenza davart la lingua en scola, ma il chantun decidia davart ils cuntegns da l'instrucziun. Ins possia bain dir che l'autonomia communal vegnia relativada, den-

tant betg violada, scriva il tribunal federal en sia sentenza dals 15 da december 2014.

La reacziun dals geniturs

Ils geniturs pertutgads hajan quintà cun questa decisiun dal tribunal federal e sajan s'arranschads cun ella, ha ditg *Tresa Deplazes*, la pledadra da medias dals geniturs. Ella fa dentant reproschas als politichers chantunals ch'hajan decis sur ils chaus da las famiglias pertutgadas ora. Tuttina na valiteschan ils recurrents las stentas cun il recurs betg sco vanas, sco *Tresa Deplazes* ha ditg. La situaziun cun ils idioms

en las scolas rumantschas saja numnadamain strusch stada uschè ferma sco ozendi. Ni en la Surselva ni en l'Engiadina n'haja ina scola rumantscha il rumantsch grischun en scola.

Strassburg na tracta betg il recurs

Ils geniturs da scolars sursilvans ed engiadinais n'avevan dentant betg mo fatg recurs cunter la lescha chantunala da scola, mabain era cunter il conclus da la regenza. Quest recurs han els tratg enfin a Strassburg. Ussa ha il tribunal europeic per dretgs umans decidi da betg tractar il recurs.